

POSTANOWIENIE

27 marca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek

na posiedzeniu niejawnym 27 marca 2026 r. w Warszawie
w sprawie z powództwa C. spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w P.
przeciwko Bank spółce akcyjnej w W.
o zapłatę,
na skutek wystąpienia przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie
postanowieniem z 18 lutego 2026 r., I C 445/26,
o przekazanie do sądu równorzędnego,

**odmawia przekazania sprawy innemu sądowi
równorzędnemu.**

(A.T.)

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie postanowieniem z 18 lutego 2026 r. wystąpił do Sądu Najwyższego na podstawie art. 44¹ § 1 i 2 k.p.c. z wnioskiem o przekazanie sprawy o zapłatę, z powództwa C. sp. z o.o. w P. przeciwko Bank S.A. w W., do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. W uzasadnieniu wskazał, że powódka jako nabywca wierzytelności od kredytobiorcy wystąpiła przeciwko pozwanej jako kredytodawcy z żądaniem zapłaty, przy czym

roszczenie to wywodziła z oświadczenia złożonego na podstawie art. 45 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jedn.: Dz. U. z 2025 r., poz. 1362). Powódka wskazała, iż proces przeciwko bankowi o roszczenie wynikające z czynności bankowej powinien być prowadzony przed sądem jej siedziby (art. 37² k.p.c.). Pomimo tego Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu postanowieniem z 29 sierpnia 2025 r. stwierdził swą niewłaściwość i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu dla Warszawy-Woli w Warszawie jako miejscowo właściwemu z uwagi na siedzibę pozwanego (art. 30 k.p.c.). Wobec niesporządzenia uzasadnienia postanowienia z 29 sierpnia 2025 r., Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie stwierdził, że nie wie jakie były tego motywy i podjął próbę ich rekonstrukcji i oceny. zauważył jednak, że jest związany orzeczeniem o przekazaniu sprawy na mocy art. 200 § 2 k.p.c. i zdecydował o przedstawieniu sprawy Sądowi Najwyższemu do rozważenia przekazania tej sprawy do innego sądu rejonowego, a w szczególności Sądowi Rejonowemu Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Zdaniem Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli w Warszawie decyzja o pozostawieniu w mocy postanowienia Sądu Rejonowego Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu o przekazaniu sprawy z twierdzeniem, że prawo wyboru sądu, wbrew treści art. 37² k.p.c., dotyczy tylko powoda, którym jest kredytobiorca, mogłaby oznaczać przyznanie sądowi kompetencji ustawodawczych. W przypadku zaś rozpoznania sprawy przez sąd właściwy zgodnie z postanowieniem o przekazaniu sprawy, tj. przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie, wbrew ustawowemu prawu strony do wyboru sądu swej siedziby, ucierpi dobro wymiaru sprawiedliwości, rozumiane jako realizacja konstytucyjnego i konwencyjnego prawa strony do rzetelnego procesu, którego jedną z gwarancji jest rozpoznanie sprawy przez właściwy sąd. Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie nadmienił również, że Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu ma kilka tysięcy podobnych spraw, które zamierza przekazać do sądu właściwości miejscowej, wykorzystując te same argumenty prawne.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 200 § 1⁴ k.p.c., sąd, który stwierdzi swą niewłaściwość, przekaże sprawę sądowi właściwemu. Według zaś § 2 tego artykułu, sąd, któremu

sprawa została przekazana, jest związany postanowieniem o przekazaniu sprawy; nie dotyczy to wypadku przekazania sprawy sądowi wyższego rzędu; sąd ten w razie stwierdzenia swej niewłaściwości przekaże sprawę innemu sądowi, który uzna za właściwy, nie wyłączając sądu przekazującego.

Regulacja art. 44¹ k.p.c. nie ma zastosowania w sytuacji, w której sprawa została przekazana do innego sądu po stwierdzeniu swej niewłaściwości przez sąd, do którego została wniesiona, niezależnie od tego, czy przekazanie było prawidłowe. Wystąpienie, o którym mowa w art. 44¹ k.p.c. nie może być wykorzystywane do inicjowania kontroli prawidłowości zastosowania art. 200 § 1⁴ k.p.c.

Zgodnie z art. 44¹ k.p.c., Sąd Najwyższy może przekazać sprawę do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z sądem występującym, jeżeli wymaga tego dobro wymiaru sprawiedliwości, w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego (§ 1); o przekazanie sprawy może wystąpić sąd właściwy (§ 2). W wystąpieniu tym (postanowieniu) właściwy sąd powinien wykazać okoliczności uzasadniające zastosowanie wymienionego przepisu.

Należy podkreślić, że przepisy regulujące właściwość sądu mają istotne znaczenie z punktu widzenia właściwego ukształtowania prawa do sądu (art. 45 Konstytucji RP), a instytucja uregulowana w art. 44¹ k.p.c. stanowi wyjątek od kodeksowej zasady rozpoznawania sprawy przez sąd miejscowo właściwy. Artykuł 44¹ k.p.c. podlega zatem ścisłej interpretacji.

Do przekazania sprawy innemu sądowi może dojść jedynie w przypadku zaistnienia okoliczności faktycznych odnoszących się do przedmiotowych lub podmiotowych cech konkretnej sprawy, świadczących jednoznacznie o tym, że rozpoznanie sprawy przez sąd właściwy według przepisów k.p.c. byłoby niezgodne z interesem publicznym i sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości, gdyż godziłoby w społeczny odbiór sądu jako bezstronnego (zob. postanowienie SN z 7 maja 2020 r., V CO 1/20, nie publ.).

Przytoczone przez Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie argumenty nie pozwalają na przyjęcie, że dobro wymiaru sprawiedliwości,

a w szczególności względ na społeczne postrzeganie sądu jako organu bezstronnego, wymaga rozpoznania tej sprawy przez inny sąd równorzędny.

Okoliczności stanowiące przesłankę dobra wymiaru sprawiedliwości muszą być realne i stwarzać rzeczywiste zagrożenie dla prawidłowości funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. Nadużywanie instytucji przekazywania sprawy do sądu równorzędnego z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości może zaś prowadzić do osłabienia zaufania obywateli do wymiaru sprawiedliwości.

Z uwagi na powyższe Sąd Najwyższy, uznając, że nie ma podstaw do przekazania sprawy innemu sądowi równorzędnemu na podstawie art. 44¹ k.p.c., orzekł jak w sentencji.

Grzegorz Misiurek

(A.T.)

[SOP]